

„Narodne Šole“. Predavati so obljubili gg. prof. Šuklje, Senekovič in Wiesthaler. Na predlog g. dra. Moscheta ukrenil je na dalje klub bodočo vzpomlad na severni obali bleedskega jezera poleg A. Grünovega spomenika v skalo vzdati spominsko ploščo Preširnu ter v ta namen in corpore meseca majnika iti v Bled.

Krasna darila za sv. Nikolaja in božič prodaje g. J. Giontini v Ljubljani. Ta knjigotržec, ki je založil že marsikatero lepo delo slovensko, dal je vse novejšje leposlovne knjige slovenske krasno vezati ter jih prodaje po teh cenah: Gregorčičeve poezije po 2 gld.; Jurčičevega Desetega brata po 1.40 gld.; Slomškove pesni po 2 gld.; Valjavčeve pesni po 1.30 gld.; Jenkove pesni po 1.50 gld.; Razlagovo pesmarico po 1.50 gld.; Vodnikove pesni po 1.50 gld.; Ciglarjevega Svetina po 60 kr.; Slomškove basni po 1.70 gld.; Slomškove životopise po 1.80 gld.; Robinzona po 70 kr.; Tomšičev nazorni nauk po 3.50 gld.; Šmidove spise po 70 kr. Vse te knjige niso samo jako ukusno, ampak tudi jako solidno v platno vezane, tako da jih z dobro vestjo priporočamo čitajočemu občinstvu slovenskemu.

„Slovensky Sbornik.“ Čitatelji naši se še spominajo knjige, katero je lani češki pisatelj E. Jelinek pod tem naslovom dal na svetlo in o kateri je tudi naš list obširneje govoril (II. 127). Ta knjiga našla je v občinstvu toliko in takó prijaznega odziva, da je g. Jelinek odločil se izpremeniti jo v redno izhajajoči mesočnik, katerega prvi zvezek leži pred nami. Obseg mu je jako raznovrsten in obče zanimljiv. Gospod K. Jaromir Erben podaje nam prilog k slovanskemu bajeslovju pod naslovom „Vidy čili Sudice“; J. I. Kraszewski opisuje Pinsk; Jaroslav Vlček priobčuje zanimljivo studijo o Slovaški za poslednjih petih let, pisatelj opisuje žalostno stanje slovaškega naroda ter pripoveduje o nečloveškem madjarjenji mlade inteligencije slovaške, tako n. pr. slovaški bogoslovci po madjarskih seminarjih niti cerkvenega lista slovaškega ne smejo čitati, da, v nitranskem in banskobistriškem seminaru bogoslovci slovaški niti — govoriti ne smejo, dasi jim bode nekđaj v tem jeziku narodu oznanovati sv. evangelij. E. Jelinek opisuje velikansko moskovsko razstavo letošnjega leta, a Otakar Mokry svoje potovanje po Sloveniji; Hanuš Klima govori o srbskih narodnih dobrotnikih, osobito o Ilji Milosavljeviči Kolarci, ki je umrši l. 1872. v svojem 82. letu ostavil velikansko vsoto 60.000 dukatov za srbske literarne in prosvetne namene. Jos. Holeček priobčuje jako zanimljiv članek o osnovnih šolah v Črni Gori. Vseh elementarnih šol bilo je l. 1880/1. v Črni Gori 22, med temi 9 četrverorazrednih, a po vseh deveterih četrkih razredih bilo je samo 58 učencev. V vsem skupaj bilo je na teh 22 šolah 28 učiteljev in 2 učiteljici, a 1180 šolskih otrok, med temi 1069 dečkov in 111 deklic. Po veri je bilo med dijaki 1119 pravoslavni, 25 katoliški in 36 mohamedanski. Dekliški šoli sta samo dve, na Cetinji in v Podgorici, po vseh družih šolah deklice niso ločene od dečkov; a l. 1882 bilo je že 34 šol z 41 učitelji in 1626 dijaki. Konečno obseza list še zanimljiv razgled po raznih slovanskih literaturah. Četrletna naročnina „Slovenskemu Sborniku“ je 1 gld. 40 kr.; letoletna 5 gld. in pošilja se knjigotržcu J. Ottu v Prago, Jungmanove ulice, 23.

Tako ne smemo delati! V letošnjih „Večernicah“ družbe sv. Mohorja nahaja se povest „Loterijo je pustil“ (pripoveduje E. Jurjev). Ta povest je od besede

do besede preložena iz hrvatskega, kjer jo je napisal odlični hrvatski pisatelj Janko Jurković pod naslovom „Ima i tomu lieka“. (Janka Jurkovića sabrane pripoviesti I. svezak. 1880. str. 63—97. Izdala Matica Hrvatska.) Pač bi se bilo spodobilo, da bi bil E. Jurjev povedal, odkod je vzel povest. G. V. K.

„Bosenski grobovi.“ Ko je bil članek pod tem naslovom v denšnjem listu že natisnen, poslal nam je g. prof. Rutar še ta dostavek: Dr. Hoernes je tudi v letošnjem zvezku akademijskih „Sitzungsberichte“ (Band 99, Heft 2, pg. 799—946) nadaljeval opisovanje slovanskih grobnih spomenikov po Bosni in Hercegovini. Tu se nahajajo popisani, in deloma tudi narisani taki spomeniki, ki ležijo po mejnih okrajih proti Črni Gori in proti Novemu Pazaru; dalje po okolici sarajevski, travniški in livanjski. Svojemu popisu je pridejal tudi nova pojasnila o rimskih cestah in postajah po Bosni in Hercegovini ter skušal pobiti mnenja prof. Tomaschka razvita v spisu: „Die voroslavische Topographie der Bosna, Hercegovina, Crnagora und der angrenzenden Gebiete“ (Mittheilungen der k. k. geograph. Gesellschaft 1880). — Za razlago brezštevilnih spomenikov in na njih udolbenih podob pa Hoernes ni nič novega priobčil. Samo to poudarja, da so spomeniki tako ogromni in na takih mestih postavljeni, kjer daleč [na okolo ni sličnega kamenja. Iz tega sklepa, da je moralo imeti mnogo večje moči in sposobnosti prvotno, nepokvarjeno pleme, nego denšnji prebivalci Bosne in Hercegovine.

Dalmatinova biblija. Jeden izvod te prekrasne l. 1584. v Vitenbergu natisnene knjige slovenske hrani g. Peter Buchner, knjigar v Fürstenfeldu na Štajerskem. Iz knjige je iztrganih nekoliko listov, a sicer je lepo in solidno vezana v usnje. Arhivar Zahn v Gradiu cenil je knjigo na 30 gld. G. Buchner išče kupca zanimljivi knjigi.

Preširen v furlanščini. H. Pennove „Dichterstimmen aus Oesterreich-Ungarn“ priobčujejo v svoji 8. št. l. 1877., str. 94. Preširnov sonet „Življénje jéča, čas v nji rábelj húdi“ v nemškem Pennovem in v furlanskem prevodu. Zadnji slóve tako:

Una presòn la vita, il timp un boja,
Fedei compagns i displasês, la noja;
Travais di ogni sorta, simpri a flânc,
Il pentiment un sbirro, mai plui stanc.

Spesséa duncia, muart desiderada;
Tu ses la claf, la quarta, ses la strada,
Che fur dai patimenz fin la nus mena,
Dulà che si distruzz ogni ciadena;

Dulà che il fier nímí mai plui no riva,
Dulà che ogni so dituart nus schiva,
Dulà che l'on a liberassi va;

Culà nel dormitori della tomba,
In cui rîposerâ, onde la tromba
Dei guais umans no lu spaventerâ.

Ta furlanski prevod je preskrbel g. Fr. Zakrajšek v Gorici.